

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2011

MATAMAITIC FHEIDHMEACH – ARDLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 24 MEITHEAMH – MAIDIN, 9.30 go dtí 12.00

Sé cheist a fhreagairt. Tá na ceisteanna ar fad ar cómharc.

Féadfar leabhrán *Foirmlí agus Táblaí* a fháil ón bhFeitheoir.

Glac le 9.8 m s^{-2} mar luach g .

Féadfar marcanna a chailleadh mura dtaispeántar an obair riachtanach go soiléir.

---

1. (a) Ligtear cáithnín saor ó fhos ag A . Titeann sé go ceartingearach agus é ag gabháil thar an dá phointe B and C .

Sroicheadh sé B tar éis t soicind agus tógann sé $\frac{2t}{7}$ soicind

titim ó B go dtí C , fad slí 2.45 m.

Faigh luach t .

- (b) Luasghéaraíonn carr go haonfhoirmeach ó fhos dó go dtí luas v in t_1 soicind. Leanann sé ar aghaidh ar an luas tairiseach sin ar feadh t soicind agus luasmhoillíonn sé ansin go haonfhoirmeach chun fois in t_2 soicind.

Is é $\frac{3v}{4}$ an meánluas ar an aistear.

(i) Tarraing graf luais is ama le haghaidh ghluaisne an chairr.

(ii) Faigh $t_1 + t_2$ i dtéarmaí t .

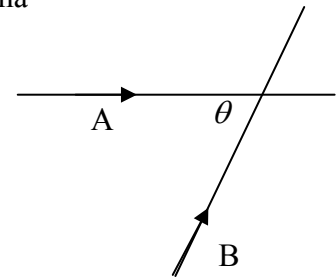
(iii) Dá gcuirfí an teorainn luais $\frac{2v}{3}$ i bhfeidhm, faigh, i dtéarmaí t , an t-am ba lú a ghlacfaidh an t-aistear, dá mbeadh an luasghéarú agus an luasmhoilliú mar a bhí i gcuid (ii).

2. (a) Gabhann dhá charr, A agus B, ar feadh dhá bhóthar dhíreacha a thrasnaíonn a chéile ar uillinn θ , áit a bhfuil

$$\tan \theta = \frac{4}{3}.$$

Tá carr A ag gabháil i dtreo an phointe trasnaithe ar luas aonfhoirmeach 5 m s^{-1} .

Tá carr B ag gabháil i dtreo an phointe trasnaithe ar luas aonfhoirmeach 10 m s^{-1} .

Ag meandar ar leith, tá an dá charr 100 m ón bpointe trasnaithe agus iad ag druidim leis an bpointe trasnaithe.

Faigh (i) treoluas A i leith B

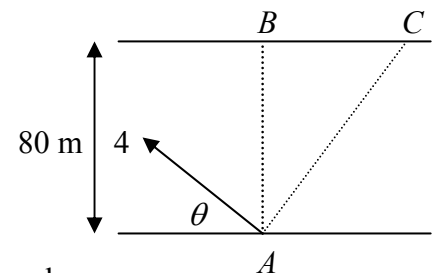
(ii) an fad slí is lú idir na cairr.

- (b) Is féidir le bean bád a rámháiocht ar luas 4 m s^{-1} in uisce marbh. Rámháíonn sí trasna abhann atá 80 m ar leithead.

Sníonn an abhainn ar luas tairiseach 3.5 m s^{-1} comhthreomhar leis na bruacha díreacha.

Is mian léi talamh a bhaint amach idir B agus C .

Tá an pointe B díreach ar aghaidh an phointe tosaithe A amach agus tá an pointe C $20\sqrt{3}$ m síos an abhainn ó B .

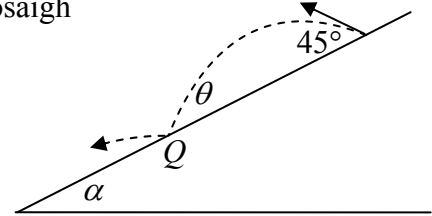
Más é θ an treo a dtéann sí, faigh an raon luachanna ar θ má bhaineann sí talamh amach idir B agus C .

3. (a) Déantar cáithnín a theilgean ó phointe P ar thalamh chothrománach. Is é 35 m s^{-1} luas an teilgin ar uillinn $\tan^{-1} 2$ leis an gcothromán. Buaileann an cáithnín sprioc arb é $x\vec{i} + 50\vec{j}$ a shuíomh-veicteoir i leith P .

Faigh (i) luach x

(ii) uillinn teilgin eile i dtreo is go mbuailfidh an cáithnín an sprioc.

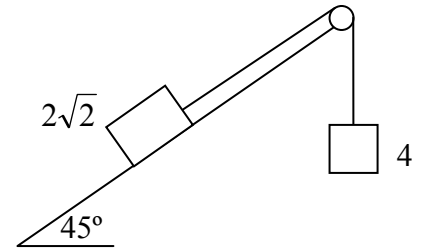
- (b) Tá plána claonta ar uillinn α leis an gcothromán. Déantar cáithnín a theilgean síos an plána ar luas tosaigh 10 m s^{-1} ar uillinn 45° leis an bplána claonta. Tá plána an teilgin ceartingearach agus cuimsíonn sé an líne is mó fána. Buaileann an cáithnín an plána ag Q ar uillinn tuirlingthe θ , áit a bhfuil $\tan \theta = \frac{1}{4}$.

(i) Faigh luach α .

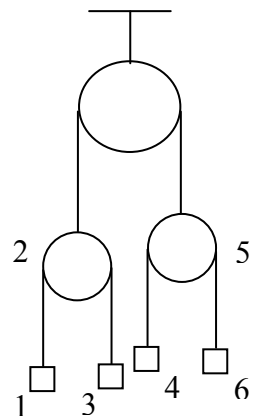
(ii) Más é $5\sqrt{33}$ an méid atá i dtreoluas na hathphreibe ag Q , faigh luach e , comhéifeacht an chúitimh.

4. (a) Tá bloc, ar mais dó $2\sqrt{2}$ kg, ar fos ar phlána garbh atá claonta ar 45° leis an gcothromán. Tá sé ceangailte le téad éadrom dhoshínte a ghabhann thar ulóg mhín, éadrom, fhosaithe, de cháithnín, ar mais dó 4 kg, atá ar crochadh saor faoi dhomhantarraingt. Is é $\frac{1}{4}$ comhéifeacht na frithchuimilte idir an bloc agus an plána.

Faigh luasghéarú na maise 4 kg.

- (b) Tá ulóg mhín, ar mais di 2 kg, ceangailte le téad éadrom dhoshínte atá ag gabháil thar ulóg mhín, éadrom, fhosaithe d'ulóg mhín, ar mais di 5 kg. Tá dhá cháithnín, ar maiseanna dóibh 1 kg agus 3 kg, ceangailte le chéile le téad éadrom dhoshínte atá ag gabháil thar an ulóg 2 kg. Tá dhá cháithnín, ar maiseanna dóibh 4 kg agus 6 kg, ceangailte le chéile le téad éadrom dhoshínte atá ag gabháil thar an ulóg 5 kg.

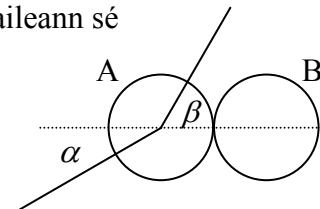
Faigh an teannas i ngach téad díobh nuair a ligtear an córas saor ó fhos.

5. (a) Sféar mín P, ar mais dó $2m$ kg, atá ag gabháil ar luas u m s^{-1} , imbhuailteann sé go díreach sféar mín Q, ar mais dó $3m$ kg, atá ag gabháil i bhfritreo ar luas u m s^{-1} . Is é e comhéifeacht an chúitimh idir na sféir agus tá $0 < e < 1$.

- (i) Taispeáin go ndéanfaidh P athphreab i gcás na luachanna uile ar e .
(ii) Cad é an raon luachanna ar e mar a ndéanfaidh Q athphreab?

- (b) Sféar mín A, ar mais dó m , atá ag gabháil ar luas u , imbhuailteann sé sféar mín B, atá comhionann leis agus atá ar fos.

Roimh an imbhuailteadh agus ina dhiaidh, déanann treo ghluaisne A na huillinneacha α agus β , faoi seach, le líne na lárphointí ag meandar an tuinsimh.

Is é e chomhéifeacht an chúitimh idir na sféir.

- (i) Má tá $\tan \alpha = k \tan \beta$, faigh k , i dtéarmaí e .
(ii) Más é $\frac{7}{8}mu \cos \alpha$ méid na ríge a dháiltear ar gach sféar díobh de thoradh an imbhuailte, faigh luach e .

6. (a) Tugtar an fad slí, x , atá cáithnín ó phointe fosaíthe, O , mar $x = a \sin(\omega t + \varepsilon)$ áit ar tairisigh dheimhneacha iad a, ω agus ε .

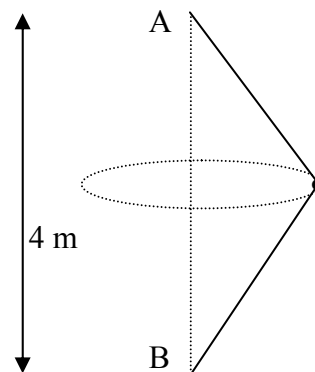
- (i) Taispeáin gur gluaisne shimplí armónach í gluaisne an cháithnín.

Cáithnín atá ag gabháil faoi ghluaisne shimplí armónach, tosaíonn sé ó phointe atá 1 m ó lár na gluaisne ar luas 9.6 m s^{-1} agus faoi luasghéarú 16 m s^{-2} .

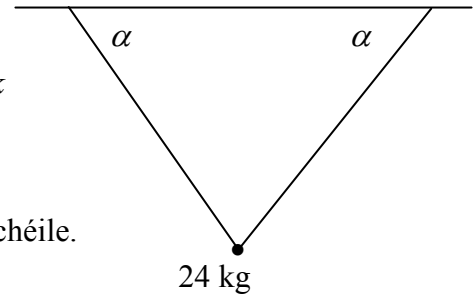
- (ii) Ríomh a, ω agus ε .

- (b) Dhá phionna fhosaithe iad A agus B. Ta A 4 m go ceartingearach lastuas de B. Mais m kg, atá ceangailte de A agus B le dhá théad éadroma dhoshínte atá ar comhfhad, ℓ , déanann sí ciorcal cothrománach faoi threoluas uilleach aonfhoirmeach ω .

Más é 11:9 cóimheas na dteannas sa dá théad, faigh luach ω .

7. (a) Tá cáithnín, ar mais dó 24 kg, ceangailte de dhá théad éadroma leaisteacha a bhfuil fad nádúrtha 33 cm iontu agus an tairiseach leaisteach k ag gach aon cheann díobh.

Tá foircinn eile na dtéad ceangailte de dhá phointe ar an leibhéal cothrománach céanna atá 64 cm óna chéile.

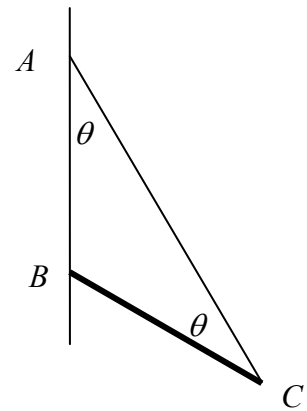
Déanann gach téad uillinn α leis an gcothromán,

áit a bhfuil $\tan \alpha = \frac{3}{4}$.

- (i) Taispeáin gurb é 7 cm an síneadh i ngach téad díobh.

- (ii) Faigh luach k .

- (b) Bata aonfhoirmeach BC , ar fad dó $2p$ agus ar meáchan dó W , tá sé ar fos agus i gcothromaíocht sa chaoi go bhfuil B i dteagmháil le balla garbh ceartingearach. Tá foirceann amháin de théad éadrom dhoshínte greamaithe de phointe A ar an mballa go ceartingearach lastuas de B , agus tá an foirceann eile ceangailte de C .

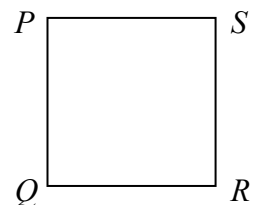

Is é μ comhéifeacht na frithchuimilte idir an bata agus an balla.

Má tá $|\angle CAB| = |\angle BCA| = \theta$, cruthaigh go bhfuil $\mu \geq \tan \theta$.

8. (a) Cruthaigh gurb é $\frac{1}{3}m\ell^2$ móimint na táimhe ag lann aonfhoirmeach chearnógach, ar mais di m agus ar fad sleasa di 2ℓ , thart timpeall aise trína lárphointe atá comhthreomhar le ceann amháin de na sleasa.

- (b) Is féidir le lann chearnógach $PQRS$, ar fad sleasa di 60 cm agus ar mais di m , saorchasadh thart timpeall aise cothrománaí tríd an bpointe P atá ingearach le plána na lainne.

Ligtear an lann saor ó fhos nuair atá PS cothrománach.

- (i) Faigh treoluas uilleach na lainne nuair a bheidh PR ceartingearach.

Déantar mais m a cheangal des an lann ag R . Cuirtear gluaisne sa chomhluascadáin.

- (ii) Faigh peiriad ascaluithe beaga an chomhluascadáin agus uaidh sin, nó ar mhodh eile, faigh an fad atá sa luascadán simplí coibhéiseach.

9. (a) U-fheadán, ar achar trasghearrtha dó 0.15 cm^2 , coinníonn sé ola ar dlús coibhneasta di 0.8.

Tá dromchla na hola 12 cm ó bharr an dá bhrainse araon den U-fheadán.

Cad é an toirt uisce is féidir a dhoirteadh isteach i mbrainse amháin sula gcuireann an ola sa bhrainse eile thar maoil?

- (b) Nuair a dhéantar dlúthshorcóir aonfhoirmeach a lonnú i leacht A, snámhann sé go ceartdíreach agus $\frac{1}{3}$ dá ais faoin leacht.

Nuair a lonnaítear an sorcóir aonfhoirmeach leacht B, snámhann sé go ceartdíreach agus $\frac{3}{5}$ dá ais faoin leacht.

Cén codán d'ais an tsorcóra a bheidh faoin leacht nuair a snámhann an sorcóir go ceartdíreach i meascán aonfhoirmeach de thoirteanna cothroma den dá leacht?

10. (a) Má tá

$$x^2 \frac{dy}{dx} - xy = 7y$$

agus $y = 1$ nuair $x = 1$, faigh luach y nuair $x = 2$.

- (b) Is é an luasmhoilliú atá faoi cháithnín atá ag gabháil ina líne dhíreach ná

$$\frac{v^2}{400} + 16 \text{ m s}^{-2}$$

áit arb é v a luas ag am ar bith t .

Más é 40 m s^{-1} a luas tosaigh, faigh

- (i) an fad slí a ghabhann sé sula dtagann sé chun fois
(ii) meánluas an cháithnín le linn na gluaisne.

Leathanach Bán

Leathanach Bán